

Урожай-2017

Валовий збір зерна очікується у межах 63 мільйонів тонн

Міністерство аграрної політики і продовольства прогнозує врожай, залежно від погодних умов, на рівні 60,2-63 млн. тонн, повідомила прес-служба відомства з посиланням на результати засідання робочої групи з питань функціонування ринку зерна.

«Потреби країни в продовольчому зерні, для кормових цілей і для переробної промисловості задовольняються повністю. Обсяг експорту перевищуватиме обсяг внутрішнього споживання», - цитує прес-служба заступника міністра агрополітики Олену Ковальову. Водночас Українська зернова асоціація оцінює врожай зернових на рівні 63,7 млн. тонн. При цьому співвідношення пшениці 1-3-го класу до пшениці 4-6-го класу, згідно з прогнозними показниками, які навів голова УЗА Микола Горбачов, становитиме 60:40.

Факт

Середньомісячна заробітна плата в червні у сільському господарстві склала 5564 гривні, що на 18,5 відсотка більше, ніж у січні поточного року. Такі дані наводить Держстат.

Як зазначають у відомстві, загалом червнева середня заробітна плата в сільському, лісовому і рибному господарствах склала 5952 гривні, що на 21,5 відсотка більше, ніж у січні 2017 р.

Для порівняння середня зарплата в галузі (сільське, лісове та рибне господарства) в червні 2016 р. становила 4090 гривень (в сільському господарстві - 3774 грн.).

Нагадаємо, 6 грудня 2016 року Верховна Рада України підтримала ініціативу уряду про збільшення мінімальної заробітної плати до 3200 гривень, прийнявши Закон України №5130 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», який набрав чинності 1 січня 2017 р.

Які галузі АПК отримають рішення фінансову підтримку у 2018-му

Мінагрополітики розробило «Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки», фінансування, якої становитиме, як уже повідомлялося, мільярд гривень щорічно. Зокрема, основні акценти держпідтримки будуть спрямовані на галузь тваринництва та садівництва.

ПРО це йшлося під час інтерв'ю заступника міністра аграрної політики та продовольства України Олени Ковальової одному з українських інтернет-видань.

«Наступного року ми акцентуємо увагу на розвитку тваринництва та переробці продукції у невеликих обсягах, зокрема, на кооперативних засадах. Адже потенціал цієї галузі розкритий частково: 90 відсотків фермерських господарств зорієнтовані на рослинництво і лише 1,8 відсотка - на тваринництво. Окрім того, у пріоритеті держпідтрим-

ки буде садівництво. Хочемо виділити кошти на холодильне обладнання та профінансувати нові галузеві проекти», - зазначила Олена Ковальова.

За словами заступника міністра, планується профінансувати тваринництво у декілька етапів. По-перше, частина коштів піде на підтримку зростання поголів'я худоби, закупівлю молодняка великої рогатої худоби та дрібної рогатої худоби. По-друге, кошти інвестуватимуться в будівництво тваринницьких ферм. По-третє, вперше значна частина коштів піде на придбання переробного обладнання - часткову компенсацію його вартості. Передбачається, що для фермерських господарств відсоток компенсації може становити близько 30-ти. Окрім того, державна підтримка буде спрямована на розвиток зернової та круп'яної галузей.

«Наразі ми розмірковуємо над створенням програми підтримки для нових фермерських господарств. Хочемо надати сільськогосподарським

кооперативам та господарствам пріоритетне право в отриманні підтримки відсоткової ставки за кредитами. Цього року на це ми виділили триста мільйонів гривень», - підкреслила Олена Ковальова.

Довідка:

За даними Держстату (від 1 листопада 2016 року) кількість діючих фермерських господарств становить 33682 одиниці. Вони обробляють 4, 439 млн. га землі. Близько 80 відсотків фермерських господарств мають в обробітку земельні ділянки площею до 500 гектарів.

Найбільша кількість фермерських господарств налічується у Запорізькій, Одеській, Миколаївській, Дніпропетровській, Херсонській, Кіровоградській областях. А найменша - у Рівненській, Івано-Франківській, Чернівецькій та Чернігівській областях.

Фермери Софіївщини направили звернення Верховній Раді

Далі - стор. 3

У фокусі дня

Бо набридло чекати, коли парламент дасть собі раду та ухвалить такі основні земельні питання. Земля, її оподаткування і безпека - переважно саме про це йшлося на загальних зборах Асоціації фермерів Софіївського району, що відбулися в Софіївці 2 серпня. Захід пройшов за участі представників районної влади, податківців, Пенсійного фонду, Державної служби з надзвичайних ситуацій тощо, тож коло нагальних питань було децю ширшим. Та все ж болючі для селян варіації згаданої «основи» звучали у виступах практично чи не кожного з промовців.

З ТВЕРДОГО ГОРІХА КОШТОВНЕ ЗЕРНЯ

стор. 4

Правове поле

ПОСТАНОВА № 413

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ НИМИ **Читайте стор. 5**

На полігоні біля села Спаське Новомосковського району в суботу 29 липня лунали постріли. Кілька десятків фермерів з цього села і сусідніх Миколаївки, Губинихи та Очеретуватого, що належить до Магдалинівського району, взяли участь в кущових навчаннях Фермерської Самооборони Дніпропетровської області.

ВАРТО ЗАЗНАЧИТИ, що місце для проведення чергового вишколу визначене зовсім неспроста. Адже Спаське для членів Самооборони означає те ж самісіньке, що і Хортиця для запорізьких козаків. Як писав Микола Гоголь у своїй знаменитій повісті «Тарас Бульба», Хортиця – це те орлине гніздо, звідкіля хвилями разом із запорожцями лине воля по всій Україні... Так і потужний фермерський рух активного спротиву рей-

Протидія Спаське для Самооборони = що Хортиця для козаків...

дерським діям розпочався саме зі Спаського і хвилями поширюється сьогодні по всій Дніпропетровщині. Ось що про історію його зародження і суботні навчання розповідає командир Фермерської Самооборони Новомосковського району Олександр Стешенко:

- Почалося все минулої зими на моїй садибі. Зібралось нас п'ять чоловік і вирішили, що варто надіятися лише на самих себе. Бо за роки фермерства надивилися на все - як косять чуже, палять трактори і тому подібне... Ідею одразу підтримав наш земляк і голова АФЗУ Дніпропетровщини Анатолій Гайворонський. Потім організувалися п'ятнадцять фермерів, зробили ремонт покинутого спортзалу, провели світло і почали необхідні для власної оборони систематичні заняття. Поступово ідея активних занять поширилася Новомосковським районом і почала розповсюджуватися по всій Дніпропетровській області. Самооборону визнали люди, наші лави поповнили спаський та очеретуватівський сільські голови. Тепер усілякого злочинства в селі стало набагато менше. Спаське ми вечорами і ночами патрулюємо, дивимось, чи не заїжджають чужі комбайни на поля, перевіряємо незнайомі автомобілі тощо. Налагоджуємо тісну співпрацю з Національною поліцією, інколи її представники звертаються до нас за допомогою.

коллеги навчаються залюбки, незважаючи на певні труднощі перебування у військовій формі під час спеки тощо. Адже всі розуміють, що знання законів України, отримані навички з рукопашного бою, стрільби тощо потрібні в першу чергу кожному з нас.

Що ж, як кажуть, важко в навчанні, легко в бою. Залишається додати, що мішені на фермерському полігоні були з портретами Путіна. Що ж, заслужив...

Підготував
Остан ВЕРНИГОРА.

А 29 липня ми проводили бойові стрільби з помпових рушниць 12-го калібру. Закріпили навички техніки безпеки при поводженні зі зброєю, на володіння якою маємо право згідно з отриманими посвідченнями Фермерської Самооборони Дніпропетровської області. Вчилися користуватися раціями, виставляти пости на позиціях тощо. Всі

На знімках: моменти навчання Фермерської Самооборони біля Спаського 29 липня.
Фото Андрія КІГТЯ.

Про новий вид вітчизняного рекету **Схеми**

У фокусі злочинців – аграрії, а мета – загарбання родючих земель. Причому загострення припадає, коли разом із гектарами чорноземів можна віджати і врожай.

ТИПОВА рейдерська схема – це банальна махінація з документами. Державний реєстратор нібито правочинно змінює власника підприємства чи земельного паю: новим господарем може стати будь-хто. Далі – власність перекуповується другим, третім, четвертим, п'ятим. І кінців вже не знайти.

Так утворюється заплутаний ланцюг, який правоохоронні органи можуть розв'язувати роками. Чого не скажеш про дії новоявлених «добросесних власників», тобто по суті рейдерів, які з'являються на порозі та захоплюють підприємство за допомогою тітушок. Прокуратура і поліція за цим дійством хіба спостерігають збоку. Нещодавні події у селі Бережинка на Кіровоградщині розкрили цей нарів. Тім сталося криваве побоїще між бійцями нацгвардії та ветеранами АТО з батальйону Донбас. Дісталось і простим селянам – їх жорстко і без розбору побили.

Загалом передісторія Бережинки така. Власник великого фермерського господарства Микола Трибиненко несподівано дізнався, що подарував більшу частину підприємства «Нива-2010» офшорній фірмі. Угоду засвідчив нотаріус. Далі – бізнес перепродали, і вже нові власники – пред'явили Трибиненку вимоги віддати їм те, що йому вже не належить. Плюс знівідкіля з'явилися мільйонні борги. Перші тривожні дзвіночки з'явилися у вигляді листа від виконавчої служби, а за кілька днів – у перших числах травня – до Бережинки завітали нові господарі фермерського підприємства. На кону – 130 селянських селян паїв.

За словами Трибиненка – усі ці «подарунки» – чистої води фікція. Документи подали на експертизи, почали писати усі можливі заяви до усіх можливих інстанцій. Але ж судитися і доводити, що ти потрапив в тенета аферистів – це роки боротьби. А захищати своє – треба зараз! Бо спроби захопити силою офіс агропідприємства були неодноразові. Зокрема наприкінці червня там з'явилися бійці приватної охоронної фірми «Борисфен» із Дніпра. Бережинські селяни стали в оборону, а на допомогу протистояти захвату закликали атовців. Ну й далі події почали розвиватися непередбачувано. Здається подібний жах ми вже спостерігали і наяву, і з телеекранів зимою 2014 року. Так само нещадно беркутівці били людей на Майдані. Але ж надворі 2017 рік. Що відбувається? Чому Нацгвардія застосовує силу до людей?

Та опустимо емоції і повернемося до ситуації навколо агрофірми «Нива-2010». Наші агенти вирішили розібратись. Суто технічно – схема виконана класично – віджим за допомогою держреєстратора.

Так і тут – ниточки ведуть до державного реєстратора Володимира Руденка, який провів у Єдиному державному реєстрі зміну керівника, складу учасників, адресу місцезнаходження та кінцевого бенефіціарного власника агрофірми. І спробуй потім доведи – що перший власник нікому свій бізнес не дарував.

До речі, про великі можливості та по факту нульову відповідальність держреєстраторів та нотаріусів. Це – реально велика проблема для України. Під каток потрапляє і бізнес, і прості люди. Вони не гребують переформлювати машини, квартири і, як бачимо, – цілі великі підприємства.

Здебільшого такі нотаріуси та реєстратори працюють на замовлення, під конкретні кримінальні угруповання. Та що вражає – Мінюст не може знайти на них управи. З досвіду наших героїв – покарання за зухвалі порушення – як правило, підвищення кваліфікації, максимум – тимчасове обмеження доступу до реєстру майнових прав та можливості вносити зміни.

Так от тепер, коли завдяки галасу, увазі медіа – до проблеми Бережинки прикута увага суспільства, постраждали фермери отримали бодай якийсь шанс на прозоре розслідування та повернення вкраденого. Як будуть розвиватись події далі – побачимо. Та ж така ситуація по всій країні.

Про атаки мисливців за чужою землею волають на Київщині, Одещині, Черкащині, Львівщині Херсонщині, Дніпропетровщині. Випадків земельного рейдерства – тисячі, без перебільшення. За даними асоціації фермерів – вже в такий спосіб відібрали понад п'ять мільйонів гектарів селянської землі. Як відібрали – приватизувати землю не дозволяє мораторій. Але мета рейдерів – перехопити договори оренди на селянські паї. Ці документи, до речі, теж підробляють безбожно.

Чи врятує ситуацію земельна реформа та вільний ринок землі? Зараз на цю тему точаться гострі баталії. У нинішній ситуації, коли дії реєстраторів геть неконтрольовані вільний продаж чорноземів може перетворитися на тотальну катастрофу. Обдурити простого селянина, підробити документи та його підпис – ще куди простіше, аніж вкрасти ціле підприємство.

Тож, схоже наведення ладу треба починати з гори. Спочатку, пане очільнику Мінюсту, зробіть щось із підконтрольними вам реєстраторами та нотаріусами. Аби їм можна було довіряти. Найбільше зловживань – саме через них. Звідти – і Бережинки, і сотні інших земельних злочинів. І це – ваша відповідальність.

Тетяна МАРТИНЮК, «24».

Продовження.
Початок - стор. 1

**«Земля-матінка
в нас одна, податок
з неї має бути один!»**

Це теза із ґрунтовної доповіді **голови Софіївської районної Асоціації фермерів Володимира Кравченка**. Молодий очільник хліборобів Софіївщини зумів «дійти» до основних їхніх проблем:

- З давніх-давен люди в Україні живуть в селах, а їхні землі, яким вони споконвіку звикли давати лад, знаходяться поруч. Тепер землю за межами населених пунктів розпоряджається обласне відділення Держгеокадастру. Це в Дніпрі, за сто кілометрів звідси. Виходить так, що долю основного національного багатства, яким за Конституцією України є орні землі, вирішують люди, які все життя мешкають на асфальті й ріллі тієї частини і в очі не бачили! Це болюче питання Верховній Раді необхідно розглянути якнайшвидше. Ми всі працюємо на землі-матінці, вона в нас одна, то й податок має бути один для всіх. А так хто везе, на тому й їдуть... Бо є люди, які самі обробляють свої земельні паї, це дуже добре. Але є й так звана «прихована оренда» - це спосіб ухилення від сплати податків. Треба негайно вирівняти умови оподаткування для всіх працюючих на землі. А ще для фермерів потрібен пільговий режим ПДВ, адже фінансове навантаження на нас зросло неймовірно. Пропоную звернення з цих питань направити до Верховної Ради України та обласних державних служб.

За негайне втілення цих ідей в життя висловилися і **заступник голови районної Асоціації фермерів Валентина Шаня**:

- Давно пора землі поза межами населених пунктів передати у підпорядкування сільським радам. Лише місцеві жителі можуть дати їм справжній лад, і, що дуже важливо, отримувати від того прибуток. Та і яка може бути об'єднана громада, за яку всі так агітують, коли вона не має права розпоряджатися основним надбанням громади - орними землями? Вважаю, що вже настав час ввести і єдиний податок на землю для всіх її власників та орендарів. При цьому фермерам просто необхідний пільговий режим ПДВ, інакше про розвиток фермерства можна забути.

Пропозиції підтримали всі присутні на зборах. Щоправда, наш теперішній склад парламенту, що перебуває у довгостроковій, вже третій (!) з Новоріччя, відпустці, може таким чином «допрацюватися» і до позачергових парламентських виборів. Та навіть така перспектива, погодьтеся, не дуже лякає недоторкану поки що діючу (чи бездіючу?) людність Верховної Ради. Можливо, з вересня вона спроможеться таки вирішити ці перерзлі проблеми, які «стукають» вже у всі державні печерські двері...

Не було заперечень проти звернення до парламенту і з боку обох присутніх керівників району. Зокрема **голова Софіївської райради Надія Шевцова** зазначила:

- Щойно висловлена пропозиція щодо запровадження в Україні єдиного податку з гектара землі, відповіді з Києва доведеться почекати. Та кожна сільська рада може власним розпорядженням підвищувати ставки оподаткування землі. Мабуть, усім треба платити однаково. У Софіївському районі сорок відсотків ріллі обро-

Фермери Софіївщини направили звернення Верховній Раді

Позиція

бляють її приватні власники, від них надходить сімсот тисяч гривень податку. В той же час фермери з менших площ заплатили близько одинадцяти мільйонів гривень. Підтримую і пропозицію щодо підпорядкування земель поза населеними пунктами сільським радам.

Під час виступу, як не дивно, очільниця району говорила з українськими хліборобами... російською мовою! А на закономірне питання з цього приводу відповіла: «раніше розмовляла так, українську ще вивчаю». В інших державах, до слова, навіть громадянства без складання мовного екзамену не надають. Ми ж залюбки запрошуємо на роботу в державні установи... Чому забуваємо, що сучасну війну в Україні підступний московський «хан» організував саме «завдяки» тому, що частина наших громадян розмовляє схожою з його строкатими співгромадянами мовою? Надто високою сьогодні є ціна мовного питання. Доки ми на нього дивитимемося зверхньо, мовляв - та немає значення, якою мовою говорити, доти й триматиме «в рукаві» кремлівський шулер свою запліснявілу, але вкрай агресивну мовну карту.

**«Ситуацію можна
втримати лише разом»**

Йшлося на зборах і про чимало інших нагальних проблем фермерського буття. Особливо детально була розповідь **голови Софіївської районної Асоціації фермерів Володимира Кравченка**:

- Почасті змушені доводити, що ми - не олені... Вже почали реалізацію виробленого збіжжя, та виникли труднощі з реєстрацією податкових накладних, без них нічого не проводиться. А термін їхньої дії - 365 днів. Це ненормально! Все в підвішеному стані, ми змушені займатися бюрократичними «вправами». Ще й від рейдерства страждає вся наша держава. Усі країни пам'ятають, скільки господарств торік «трясло» через ці причини. Нам усім треба конструктивно співпрацювати між собою та з державними органами, щоб махінацій із землею не траплялося. У листопаді був скоєний збройний

напад на фермера Анатолія Куліша з дружиною. Бандити жорстоко побили їх металевими трубами, викрали автомобіль «Форд» і зникли. Досі правоохоронці не досягли ніяких результатів розслідування цього резонансного кримінального злочину. І цього року є вже випадки «прошупування» ситуації з безпеки. Ті самі люди заїхали перед жнивними почергово в три господарства й кажуть:

- Все нестабільно, самі бачите. Є різні випадки, що трапляються з урожаєм. Давайте сто баксів з гектара, і все буде в порядку! Що, не потягнете таку суму? Тоді віддайте землю!

Тому лише разом ми втримаємо ситуацію в районі під контролем. Фермерська Самооборона Дніпропетровської області розвивається, готуємо осередки. Господарство «Дар» у Новомосковському районі відстояли лише завдяки їй, є й інші різні випадки. Співпрацюємо з Асоціацією воїнів АТО Софіївського району. Нам треба тісніше кооперуватися і для реалізації виробленої продукції та виходу на закордонні ринки, і для безпеки роботи на землі.

Цікаві думки звучали і з уст інших промовців. Зокрема **голова СФГ «Житниця» з села Веселе Поле Юрій Липовий** зазначив:

- У наших господарствах робиться чимало доброго з агротехніки сільгоспкультур. Та найважливішими для усіх фермерів є саме юридичні питання. У місті люди можуть звернутися до юриста, слабшого, сильнішого, а в забитому селі в кого спитаєш? Дуже добре знаю цю непросту ситуацію як колишній голова Софіївської районної Асоціації. Тому вітаю створення нашої газети «Фермер Придніпров'я», передплатив її усім своїм пайовикам.

Про добрий приклад передплати фермерської газети орендодавцям розповів і **голова ФГ «Вікторія-Р» Віктор Рябко**, а увагу колективу редакції попросив і надалі концентрувати на правових аспектах роботи фермерських господарств, недоцільності та згубності для села кампанії щодо скасування мораторію на продаж найбільшого багатства України - орних земель. З останнього приводу одразу після завершення зборів вже у фер-

мерському колі **представник Асоціації фермерів і приватних землевласників Дніпропетровської області Сергій Ушаков** зазначив:

- Не уявляю навіть, як можна агітувати когось за продаж власної землі? Це виглядає як заклик добровільно перекрити собі кисень... Є ж статистика, за десять років вартість земельного паю практично подвоюється, бо за цей період вона видається їхньому власнику у повному обсязі у вигляді орендної плати! Разом з ростом урожайності сільгоспкультур збільшується й величина оренди за землю. Тобто за останні двадцять років вартість земельного паю зросла мінімум утричі. Хто за таких умов при здоровому глузді заріже курку, яка несе золоті яйця? У Києві довелося почути від представника франко-укра-

їнської торгово-промислової палати **Жан Жака Ерве**, який дивувався:

«Навіщо вам вигадувати щось із масовим продажем землі, коли добре працюють українські фермери і товариства, а орендна плата за землю щороку зростає? Земельний пай - це свого роду акція, за яку її власник щороку гарантовано отримує дохід. А коли буде дозволений продаж, то ці акції будуть лише в кількох людей».

Так, українська законодавча база дозволить це зробити. Чи не тому, що всі в Україні це розуміють, розгляд питання скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення перенесений на осінь. А парламенту, заявив народний депутат багатьох скликань **Іван Заєць** на радіо «Ера ФМ» 5 серпня, слід зосередити свою увагу на наступному:

«У нас немає розвиненого устрою фермерських господарств. Поки не буде розгалуженої мережі сімейних господарств, особливого розвитку в Україні не буде. Сьогодні немає помітної державної допомоги ні для фермерських господарств, ні для обслуговуючих кооперативів. Тому що політика України спрямована на підтримку великих латифундистів, а фермерські господарства знаходяться в дискримінаційному становищі. Пора вносити зміни до Конституції України, декларувати, що основою державного устрою України є сімейна ферма. Далі треба розробляти державні програми в цьому напрямку і працювати, до того ж набагато наполегливіше».

До слів відомого парламентаря варто дослухатися. Як і до селян Софіївщини, та і всієї України. Усі вони вимагають не гарантованої можливості позбутися найдорожчого, а єдиного, того ж самісінького - давно обіцяних добрих законів по землі і оподаткуванню. Почуймо їх, адже українські хлібороби годують вже не лише нашу країну.

Григорій ДАВИДЕНКО.

На знімку (зліва направо): голова ФГ «Вікторія - Р» Віктор Рябко, голова СФГ «Житниця» Юрій Липовий, заступник голови Софіївської районної Асоціації фермерів Валентина Шаня та учасниця зборів Тетяна Кончак під час перерви.

Фото автора.

Головні заняття депутатів - це бескінечні просторікування та вимагання хабарів

Альфред Нобель

Календарик День шульги

Всесвітній день шульги відзначається в другій декаді серпня. Заснований за ініціативою британського Клубу ліворуких в 1992 році.

ПРИБЛИЗНО 10-11 відсотків Пусіх людей на планеті - шульги. Передбачається, що роль у визначенні провідної руки можуть грати до 40 генів. Пітер Хеппер з Університету Квінс у Белфасті провів дивовижне дослідження, вивчивши рухи дитини в утробі матері за допомогою ультразвуку. Він виявив, що 9 з 10 ембріонів засовували в рот великий палець правої руки, що відповідає загальній статистиці. Зустрівшись з тими ж випробуваними, коли вони народилися та вирости, він з'ясував, що ті, хто в утробі матері вважали за краще смок-

тати палець правої руки, ставали правшами, а ті, кому більше подобався лівий - лівшами.

Також відомо, що в цілому 40 відсотків з нас лівовухі, 30 - лівіоки, і 20 - лівіоногі.

Перевірити, яке око у нас домінує, можна наступним чином: витягніть перед собою руку з піднятим догори великим пальцем. Спочатку подивіться на палець двома очима, а потім по черзі закрийте ліве і праве око. Провідне око - те, яке дає картинку, найбільш близьку до тієї, що ви бачите двома очима. Можна протестувати і вуха точно так же: біля якого з них ви зазвичай тримаєте телефон або яке вухо ви докладаєте до стіни, щоб послухати, про що говорять в сусідній кімнаті?

Сучасний світ створений для людей, які все роблять правою рукою. Письмове і кухонне приладдя, двері і замки, комп'ютерні

миші і багато іншого для праворуких. Решта пристосовуються. На щастя, ліворуких школярів вже не примушують писати правою, але і в даний час зустрічаються деякі батьки, вихователі або навіть вчителі, які намагаються перевчити «неправильну дитину».

Всесвітній день ліворуких вперше відзначали 13 серпня 1992 за ініціативою британського Клубу ліворуких, створеного в 1990 році.

Цього дня лівші всього світу прагнуть привернути увагу виробників товарів до необхідності враховувати і їхні зручності, влаштовують різноманітні заходи і змагання. Проте головною стурбованістю Клубу ліворуких Великобританії є те, що в багатьох школах країни дітей-шульг як і раніше, прагнуть перевчити до письма правою рукою, що ви-

кликає психологічні стреси і знижує успішність учнів.

На Русі до ліворуких ставилися підозріло. Їм навіть забороняли надавати свідчення в суді. Вважалося, що шульгою був сам диявол. А в радянських школах маленьких шульг перучували в обов'язковому порядку. Психологи говорять, що всі ці люди володіють сильним характером і потужним творчим потенціалом.

Список відомих людей, які все робили «однією лівою», вражає - Марк Твен, Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Бетховен, Сергій Рахманінов, Пол Маккартні і Рінго Старр, Мерилін Монро, Роберт Де Ніро. Ліворукими були Юлій Цезар та Олександр Македонський, Наполеон і Карл Великий, Уїнстон Черчилль та Жанна Д'Арк, навіть три президенти США - Рональд Рейган, Джордж Буш-старший, Білл Клінтон.

НА ПОДВІР'І має бути колодязь або криниця. Часто криниця була одна на цілу вулицю або околицю, сюди сходилися всі стежки, тут люди спілкувалися, отримували всю інформацію про життя села. Слово криниця за давніх часів означало «джерело», колодязь на думку деяких мовознавців означає сам зруб із дерев'яних колод або похідне від «холод». Якщо господар мав на подвір'ї власну криницю, то в спеку господиня зберігала в ній молоко й масло, опустивши посудину на мотузці. Криниці присвячено безліч народних казок, повір'їв, легенд. Кринична вода, взята до сходу сонця (непечата), мала лікувальні властивості: її брали на омивання породіллі, на коровай брали воду з семи криниць, дівчата вмивалися криничною водою на красу. Деякі з криниць мали воістину «живу воду», якою виликували навіть безнадійно хворих людей.

Священна роль криниці полягає в тому, що за народними уявленнями, джерельна вода єднає три сфери буття: земне, підземне і небесне. В казках герой, стрибнувши в колодязь, потрапляє в підземний світ. Хмари, збираючи воду через повітря, знову повертають її на землю. Кругообіг води ніби здійснює зв'язок людини з її минулим і майбутнім. У найдавніших звичаях українців збе-

реглося повір'я, що виконавши певні магичні дії з криничною водою, можна викликати дощ. Наприклад, на Житомирщині вважали, що для цього треба зловити воду в криниці. Українці Східної Словаччини мали такий звичай: дівчина брала в рот криничну воду і несла її до річки. Виливання криничної води в річкову мало замикати коло: криниця - хмара - річка. Особливою пошаною в народі користувалися люди, які вмилі за допомогою вербової лози знаходити підземні джерела, щоб копати криниці, а також май-

стри, які копали колодязі. В стародавні часи дії криниць здійснювалися ритуали поклоніння Мокоші - покровительці жінок, матері всього живого. Пізніше над криницею ставили образки Параскеви-П'ятниці або Богородиці. Для подорожнього завжди біля криниці стояв посуд, щоб напиться води.

КРИНИЦЯ, керниця, кирниця - символ єднання небесних та підземних вод. Кирниця - джерельна холодна вода. Давня назва лілеї - крин, у ній закладена магична жіночність,

КРИНИЦЯ з діда-прадіда

енергія вологості. Лілея - улюблена квітка русалок, а тому її, особливо юнкам, не можна рвати, бо русалка за руку схопить і потягне у вирву. Вірили, що на Зеленому тижні на зрубках колодязів люблять удосвіта сидіти чарівні діви з розпущеним волоссям, яке все розчісують гребенем. Ці діви називалися криницями і русалками. Ріки та криниці в народних легендах обожнювалися, а тому у воду не можна було плювати («Не плюй у криницю - доведеться води напиться»), «Плювати у воду - все одно що матері в очі».

Святим обов'язком кожної людини вважалося посадити дерево і викопати криницю. І ніхто не смів називати себе власником криниці чи джерела, бо вода - священна, вона дана Богом усім, хто живе в цьому світі. Вірили, що криницю охороняють добрі духи-опікуни людського роду та що в кожній криниці живе дід-криничник. Криниця - символ здоров'я, сили, багатства, родючості, святості, чистоти. Для дівчат та хлопців - символ краси, вірності, але й розлуки, суму, туги, жалю. До криниці, особливо у водохрещенську, благовіщенську, купальську та спаську ніч, стараються проникнути лихі

сили, де вони справляють свої «розгри», після чого люди й тварини можуть захворіти. Аби запобігти цьому, криниці кропили водохрещенською, благовіщенською, купальською та спаською водою попереднього року. У певні святкові дні (перед Великоднем, на Зелені свята, на Купала) переважно дівчата чистили джерела й криниці, прикрашали їх квітами. Чоловіків до цього дійства не допускали. Також робили священні походи до криниць усім селом - із танцями та піснями, заклинаннями та обкурюванням.

За давнини біля жертвовної криниці будували капличку, біля якої проводили ритуали поховання та жертвоприношення. Так, 19 березня обходили довкола криниць, освячували їх, щоб ті гіркими стоками не наповнювалися, щоб вода була добра, чиста й солодка, змивала всі хвороби. А 22 квітня обходили криниці й Джерела, поклоняючись живильній воді. Також 21 червня вшановували Федора-колодязника, на грози щедрого. На Федора копають криниці - вода тоді буде чистою й п'яною, від усяких пристрігів корисною.

Войтович В., «Українська міфологія».

Рецепти десертів з кавуна і дині

Компот з дині. Готують цукровий сироп, додавши лимонну кислоту. Диню очищають, видаляють насіння, нарізають кубиками, кладуть у фарфорову посудину і заливають охолодженим сиропом. Масу видержують на холоді протягом 2 год. Можна додати вино - 50 г.
* Диня - 500 г, вода - 500 г, цукор - 100 г, лимонна кислота - 2 г.
Варення з дині. Диню очищають, розрізають навпіл, видаляють насіння, а м'якоть нарізають кубиками, засипають частиною цукру і ставлять

на 2 год. у холодильник. З решти цукру та води варять сироп, заливають ним диню і залишають для настоювання на 12-15 год. Сироп зливають, доводять до кипіння і знову заливають ним кусочки дині і залишають для настоювання на 18-20 год. Потім у цьому ж сиропі диню варять до готовності варення. Наприкінці варіння додають ванілін.
* Обчищена диня - 1000 г, вода - 300 г, цукор - 1200 г, ванілін - 1 г.
Кавуновий мед. Кавун миють, розрізають на чотири частини,

ложкою вибирають м'якоть, видаляють насіння. Підготовлену м'якоть протирають крізь сито, потім масу фільтрують крізь 2-3 шари марлі і нагрівають на сильному вогні. У процесі варіння знімають піну і ще раз проціджують, після чого уварюють на слабкому вогні, старанно перемішуючи. Готовність меду визначають так. Коли об'єм маси зменшився в сім разів порівняно з попереднім і краплина не розтікається на холодній тарілці, - мед готовий. Зберігати його треба на холоді.

Морозиво в дині. Диню миють, обсушують серветкою і розрізають на дві частини. Старанно видаляють насіння. Підготовлену диню охолоджують, але не заморожують. Охолоджені половинки дині заповнюють морозивом.

Пишіть:

49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, 41, оф.109

Дзвоніть:

(056) 786-02-21,
098-183-00-18,
050-850-72-74

Передплатити

«Фермер Придніпров'я» можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 числа щомісяця. Передплатний індекс 60092.